

NÆSTVED EARLY MUSIC FESTIVAL

Formanden for TMDK, Henrik Holm, tog til Sydsjælland og fik ”en totaloplevelse” i selskab med hundredvis af andre tidlig-musik-interessererede. Læs hans beretning om ”kærlighed og fred” og fransk barokmusik.

AF HENRIK HOLM

Vi var taget til Næstved for at overvære den formentlig første større festival for tidlig musik i provinsen. Her havde en gruppe borgere med Peter Stevnhoved i spidsen fået sat en festival på benene med et ambitiøst indhold. Ingen ringere end Jordi Savall var ”Artist in residence” og hans ”lokale” samarbejdspartner var violinisten Peter Spissky. Festivalen skulle på 3 dage eller rettere godt 2 døgn afvikle 10 egentlige koncerter, samt en række småkoncerter og andre arrangementer. Det er svært at forestille sig nu i det danske efterår, men det var altså midt i august, og sommeren havde endelig besluttet sig for indfinde sig, så vejret var perfekt. Pænt over 20 grader og næsten vindstille. Festivalen havde 3 primære koncertsteder og et festivalcenter. Koncerterne afholdtes i Sct. Peders Kirke og Sct. Mortens Kirke, begge beliggende i centrum af Næstved og lige i nærheden af Festivalcentret, der havde til huse i Kompagnihuset, et gammelt hus fra 1400-tallet. Det sidste koncertsted var Herlufsholm Kirke, der ligger nogle få kilometer udenfor byen. Alt sammen gamle huse, der giver den rigtige ”barokstemning”, selvom en del jo stammer fra middelalderen.

”Artist in residence” Jordi Savall. Fotograf: Reinhard Willting

Kærlighed og fred

Vi skulle overvære en festival med undertitlen ”L’amour et la paix”. Om det skriver Peter Stevnhoved bl.a.: ”når vi nu sammen afholder festival med titlen ”kærlighed og fred” så er det i kærlighed til musikken. Kunsten kan mere end blot at underholde, inspirere og imponere. Især musikken formår at mindske afstanden og øge forståelsen mellem mennesker og forskellige kulturer, den forståelse som er så vigtig for at skabe fred.”

Der var fuldt hus til åbningskoncerten, som præsenterede ”The Festival Orchestra” som et højt professionelt orkester med 21 af landets bedste barokmusikere under ledelse af Peter Spissky, der som altid præsenterede musikken med et glimt i øjet. Især Lullys musik og Rebels suite-præsentation af barokkens dansetyper, glemmer man ikke foreløbig. Så allerede her havde man en fornemmelse af, hvad der var i vente, nemlig en række meget veloplagte koncerter spillet med stor overbevisning af musikere, der elsker deres fag.

Det nye svaleredeorgel

Medens en del festivalgæster var på byvandring med små koncerter i middelalderbyen Næstved, blev resten underholdt i St. Peders kirke med små orgelkoncerter. Bl.a. spillede Ole Olesen på det fine nye svaleredeorgel. Ole Olesen er Danmarks officielle orgel ekspert, som holder øje med alle orglernes tilstand og giver vejledning i nybyggerier. Han roste svaleredeorglets enestående kvalitet og mente, at når det skal lyde rigtig autentisk, bør man koble mekanikken fra og hyre nogle unge stærke mænd og kvinder til at holde gang i blæsebælgene. ”Det giver orgelværkerne fra ”dengang” et andet liv” sagde han.

Ole Olesen spillede seks stykker ("sange") fra dengang, Christian IV var en lille dreng i 1580'erne. Og sluttede af med, som han indrømmede, "en forbrydelse mod orglet og samtidig en hyldelse til festivalens franske tema" – et lille stykke af Cesar Franck med en harmonik, som det gamle, men dog nye orgels piber underbyggede på bedste renaissancevis.

Byvandringen indeholdt præsentation af middelalderbygningen (ikke alle stod der stadigvæk) og en række af de personer, der formentlig har hørt, om ikke den musik, der var på festivalen, så musik fra samme tid. Dertil kom fire små koncerter spillet i de historiske bygninger og én spillet i rådhusets byrådsal, hvor både borgmester og viceborgmester vartede op med sandwiches og vin til Camerata Øresunds musik. Rådhuset er også en arkitektonisk smuk bygning, men fra 1940, så det er en anden historie.

Så var der BBQ for alle, der havde købt partoutkort. Derefter kunne vi begive os til Sct. Peders Kirke for at overvære midnatskoncerten med festivalens hovedperson, Jordi Savall. Savall havde et soloprogram bestående af musik af Karl Fr. Abel, Tobias Hume, Marin Marais, Sainte-Colombe og Joh. Seb. Bach, i alt en times tid. Savall har en særlig evne til at tiltrække sig al opmærksomhed, når han spiller. Han danner ligesom et særligt rum, man trækkes ind i, og tid og sted forsvinder. Jeg har oplevet det før, og det skete også denne gang. Tilhørere, der sad længere tilbage i kirken kunne desværre fortælle mig, at akustikken var problematisk bagerst i kirken, så de gik glip af mange detaljer, hvilket var synd. Det bør man nok tænke over en anden gang, hvis et relativt lydsvagt instrument som gamben bruges solo.

Vandring til Herlufsholm

Så var det lørdag, der startede med en middagskoncert i Sct. Peders Kirke med fransk kormusik af Nicolas de Grigny og Charpentier dirigeret af Bjørn Andor Drage, inden man kunne gå pilgrimsvandring til Herlufsholm.

Accademia dei Dissonanti gav koncert i Herlufsholm

Kirke – en kirkekoncert med musik af bl.a. Jacob van Eyck, Lully, Michel Lambert og Charpentier – sange om kærlighed, drikkeviser og erotiske sange. Accademia dei Dissonanti er en forholdsvis ny gruppe med en række fremragende franske musikere som kernen: Oboisten Antoine Torunczyk, som mange kender fra Concerto Copenhagen, og hans kone, cembalisten Chiaopin Kuo – sammen med den franske sopran Anne Magouët, den glimrende fløjtenist (han spiller både blokfløjte og tværføjte) Sébastien Marq og violinisten Tami Troman. Sammen med den islandske gambespiller og næsten danske Hanna Loftsdottir og enestående dansk-aktive og svenskboende Dohyo Sol på lut.

Koncerten var en perlerække af morsomme sange og tekster, i det trykte program meget fint oversat af Vibeke Dahl – som i Nicolas Réniers "Le vendangeur", hvor den danske tekst et sted lyder: "Jeg overlod sejren til hendes guddommelige ynder". En koncert på et højt virtuost plan og meget underholdende.

Der var nu lige tid til at skynde sig tilbage til Næstved til St. Mortens Kirke, hvor Camerata Øresund med Peter Spisky i spidsen havde sammensat et program, der ikke var ret fransk. Det var musik af den svenske komponist Roman, danskeren (eller var han tysk?) Scheibe, Lully, Verdier, Bach og Händel.

Vi kunne derefter begive os ud i byen for at indtage en god middag inden den store festivalkoncert med Savall som dirigent. Musikere fra Camerata Øresund havde travlt med at komme ned i Sct. Peders Kirke for at stille op der. Måske skulle de også holde prøve, det ved jeg ikke, men vi så koncertmester Peter Spisky skynde sig afsted med violinkasse, nodestativ, noder og kuffert igennem gaderne. På vej til sin fjerde koncert indenfor 2 døgn. Roadies er jo ikke noget klassiske musikere bruger, medmindre de er meget højt på strål!

En meget stærk oplevelse

Jordi Savall fortalte i samtale med Steen Frederiksen før den store koncert med Charpeniers Te Deum om, hvordan den tidlige musik fik betydning – fra Mendelssohns genopdagelse

Savall trakterer gamben ved midnat i Sct. Peders Kirke
Fotograf: Reinhard Willting

Peter Spisky stod i spidsen for Camerata Øresund
Fotograf: Reinhard Willting

af Bachs Matthæuspassion i 1829 til Nicolaus Harnoncourt og videre til i dag, hvor Savall selv har nået at skabe tre tidlig-musik orkestre. Han fortalte om sin interesse for musikere og sangere omkring Middelhavet, at han er optaget af at disse mennesker bærer deres kultur i deres sang, en kultur der går helt tilbage til dengang, sangene og musikken blev til. Savalls nyeste projekt er ”slavernes sange”, hvor han udforsker de mellemafricanske slavers sange og de signaler, de sender til vor tids flygtningeskramte mennesker.

Kirken var igen helt fuld og koncerten startede med uddrag fra Lullys *Alceste*, derefter to kortere stykker af Charpentier, *Nuit* og *Stabat Mater* inden koncertens store højdepunkt *Té Deum*. Denne blev udført af det 24 mand store orkester og et kor med 2 på hver stemme. Disse fungerede også som solister. Det blev en storslået udførelse også her med Savalls særlige evner for iscenesættelse. Bl.a. blev nogle af de solistiske steder udført oppe fra svalerede-orglet.

Jeg har overværet flere koncerter med Savall og kendetegnende er, at publikum altid får en lille tale bagefter, hvor han fortæller om musikkens evne til at binde mennesker sammen på tværs af religion, race og nationalt tilhørsforhold. Man kan godt sige, at han groft udnytter situationen, hvor han har hele publikums lydhørhed, men det er i en absolut god sags tjeneste. I Næstved satte han trumf på ved at give et stykke af Arvo Pärt som ekstranummer. Et stykke musik, som han havde modtaget fra Arvo Pärt umiddelbart efter terrorangrebet i Madrid i 2006. – En meget stærk oplevelse. Vi kunne forlade kirken opløftede af stor musik, fremragende opført, men samtidig i eftertænksom stemning.

Savall-trioen i den smukke Herlufsholm Kirke

Sidste dag

Søndag formiddag var der Fransk Gudstjeneste i Sct. Peders Kirke. Den fik jeg desværre ikke overværet, så den må andre berette om. Derimod deltog vi i en ”pilgrimsvandring” fra festivalcentret i Næstved ud til Herlufsholm Kirke. En times tid tog det. Først fik vi naturligvis historien om Birgitte Gøye og Herluf Trolle, og så fik vi især historier om konflikterne mellem Herlufianerne og Næstveds ungdom. Det er åbenbart først i nyere tid, at der har været et tåleligt forhold imellem de to parter.

Turen endte som sagt på Herlufsholm, hvor vi skulle overvære en koncert med Savall-trioen. En koncert, som for mange nok var højdepunktet. Køen af ventende, forventningsfulde tilhørere var et par hundrede meter lang. Mange Københavnerne havde benyttet søndagen til at tage en tur til Næstved.

Jordi Savall, Rolf Lislevand og Luca Guglielmi spillede et program med musik af Marais, Couperin (både den unge og den ældre), Sainte-Colombe, Corbet og Forqueray.

Det er en trio, der har spillet mange koncerter, og spiller meget rutineret. Dvs. alt var på sin plads, men jeg savnede i begyndelsen mere engagement. Men de skulle nok bare lige

i gang. Efter en solo med Lislevand med musik af Corbet, hvor han spillede gudsbenådet godt, og det svingede som kun guitarmusik kan det, når guitaren betjenes af en mester, var resten koncerten i hvert fald i mine ører på et tårnhøjt niveau.

Grande Finale

Efter koncerten kunne vi tage en bus ind til Sct. Peders Kirke for at overvære afslutningskoncerten, der naturligvis havde navnet ”Grande Finale”. Nu skulle vi ligesom i hus, så det var musik af Jean-Philippe Rameau, den sidste store franske barokkomponist. Vi fik uddrag fra en række af Rameaus operaer, og det er spændende at lytte til. Sen fransk barokmusik skrevet i gamle barokformer men med harmonik og melodik, der rækker langt frem i romantikken. Orkestret bliver brugt til at skildre følelser på en måde, som vi ellers først møder langt senere, og det er dynamisk, fortællende med skarpe rytmer.

Rameau var heller ikke bange for at tage politiske emner op, ganske vist pakket ind i mytologiske historier, men samtiden har uden tvivl vidst, hvad det drejede sig om. – Forrygende blev der spillet, og især måtte man lægge mærke til solisten Nicholas Mulroy. Så kunne Næstveds borgmester Carsten Rasmussen lukke festivalen.

Summeret op var Næstved Early Music Festival en totaloplevelse. Med et bombardement af koncerter på bare godt og vel 2 døgn. Et partoutkort kostede ikke mere end en god plads i operaen, og sikken masse musik for pengene med kvaliteten helt i top. En festival i kærlighedens og fredens tegn. Tak for det, kan man kun sige og glæde sig til festivalen i 2018.